

ABONAMENTUL

un an . 28 Cor.

pe jum. . 14 "

pe o lună . 2-40 "

pe zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.Mulțămite publice și Loc de
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
polază.

Banca maghiaro-română.

"Tribuna" a fost cel dintâi din ziarele noastre care a semnalat știrea că trădătorul vicar Vasile Mangra și contele Tisza vor înființa o bancă "maghiaro-română" în Oradea-mare. Capitalul social al nouăi bănci va fi de *cinci milioane* de coroane. Între înființătorii băncii ar fi alături de Mangra și Tisza și d-nii Constantin Burdea, fosta "Ilustritate" și — dl Dr. Ion Mihu!

Cât pentru acesta din urmă suntem siguri că numele d-sale a intrat în lista înființătorilor numai prin vre-un abuz și nu ne îndoim că d-sa se va grăbi să desmintă știrea privitoare la dânsul.

Se pare însă că banca maghiaro-română se va înființa. Ea tradează în mod învederat tot caracterul acțiunii de împăcare a contelui Tisza. Acesta nu vrea să ne convingă, ci să ne *învingă* prin superioritatea mijloacelor materiale, prin sunetul aurului. Numele lui Constantin Burdea e un simbol în noua grupare. Burdea simbolizează coruperea caracterelor și zdrobirea mișcării naționale prin nenumăratele mijloace ale venalității, și corupțiunii politice. Metodul acesta din Caransebeș va fi aplicat deci și la Oradea pentru infectarea Bihorului.

Prin noua lor încercare contele

Tisza și vicarul Mangra mărturisesc singuri că nu vor sau nu pot să uzeze de cel mai sigur mijloc pentru împăcarea Românilor: concesiunile naționale. Neavând asemenea mijloace, singurele firește, le rămâne să ne "împace" — prin bani!

Ei cred că acordând credite cât mai ușoare și mai multe între Români vor putea să-i stăpânească prin presiunea irezistibilă a datoriilor nearanjate. Cu chipul acesta acțiunea lor poate ajunge într'adevăr primejdioasă, căci poate corupe sau înlănțui un ținut întreg în lanțurile sclavajului economic și ale atârării financiare.

Noua bancă constituie și o dovadă nouă cât de nenorocită și zadarnică a fost trecerea lui Mangra în tabăra guvernului. Neputând câștiga pe altă cale aderenți pentru sine, el aleargă la mijlocul demoralizării și corupțiunii.

Avea-va însă noua bancă într'adevăr un caracter româno-maghiar? În privința capitalului un ziar unguresc ne spune că patru din cele cinci milioane se vor semna de un grup financiar din Viena. Restul de un milion va fi semnat și de câțiva capitaliști unguri din Oradea-Mare. Rolul capitalului românesc va fi deci foarte redus, probabil nici 10 procente din totalul capitalului.

Care va fi însă limba oficioasă a nouăi bănci? Se poate închipui ca o bancă al cărei capital nu e nici a

zecea parte românesc, să adopte limba românească sau să-i dea vre-un rol mai însemnat?

Ar fi o absurditate să credem asta. *Noua bancă va fi deci și prin capitalul ei și prin limba ei de gestiune străină, curat unguresc.* Acesta-i adevărul neîndoios asupra întreprinderii "româno-maghiare" trimbitată cu atâta zgomot

Datoria noastră va fi de-a căuta să împiedecăm prin orice mijloace un lucru: *nu* înființarea nouăi bănci, ci *semnarea acțiunilor ei prin Români*. Dacă nici un Român nu va semna acțiuni, afară poate de Mangra însuș, atunci banca va pierde orice drept de-a se numi bancă româno-maghiară. Se va dovedi încăodată că Românii nu primesc nici un fel de împăcare falsă pe alte terenuri, mai puțin pe terenul economic, și că singurul mijloc de a-i câștiga sânt concesiunile politice și naționale.

Dacă Românii se vor abține dela semnarea acțiunilor, atunci va primi un caracter pur unguresc și nu ne pote fi mai primejdioasă decât orice altă bancă străină.

Datoria tuturor Românilor buni deci e de-a se abține dela orice participare la noua bancă "româno-maghiară", în realitate însă antiromânească!

Români nu semnați acțiunile!

FOIȚA ZIARULUI "TRIBUNA"

Octave Mirbeau.

FANTOMA.

De Adrian Corbul.

Acum doi ani, doream să închiriez o vilă, într-o stațiune climaterică faimoasă... Am fost sfătuit să mă adresez notarului Claude Barbot, care stăpânește patru case, cele mai frumoase și mai bine situate din partea locului. Ofițerul ministerial mă primi cu multă politeță, dar caracterul său de o jovialitate canalie, îmi displică din cale afară.

Di Claude Barbot era un omuleț chel, cu chipul rotund și buzat fără senzualitate, și al cărui pantece se umfla sub o jiletcă de catifea cu flori, c'am învechită și de croială veche. Totul la el era rotund ca și chipu-i, totul era de o jovialitate vulgară, afară de ochii, ale căror pruniele turbure și albicioase, cercuite cu roșu și înconjurate de un întreit cerc de grăsimi, filtrau, ca să zic așa, o expresiune destul de sinistă. Dar expresiunea aceasta eram așa obișnuit s'o regăsesc la fel, în privirile tuturor oamenilor de afaceri, încât nu-i acordai decât atențiunea indiferentă și sumară pe care o acord ochilor trecătorilor pe cari îi întâlnesc pe stradă. Dealtminterlea n'aveam de discutat cu el cine știe ce interese considerabile. Cel mult de m'ar fi putut înșela cu câțiva poli, admitând că ne înțelegeam asupra închirierii unei vile.

În câteva cuvinte scurte și reci îi deslușii scopul vizitei mele.

— Ah! ah! făcu el așternând pe pulpele-i scurte, mâinile lui rotunde și păroase — căci dacă craniul său nu purta urme de păr, în schimb mâinile îi erau pline... — Ah! ah!... așa dar vii să te odihnești o vară întregă în Pirinei?... Excelentă idee... Nu e localitate mai frumoasă decât asta, nici mai plăcută, nici mai sănătoasă...

— Sper și eu, făcui prostește, neștiind ce spune.

Notarul accentuă neplăcuta familiaritate a frazelor sale.

— Și te adresezi... ah! ah!... și adresezi bunului Claude Barbot, aci de față, cu dorința să-ți închirieze una din vilșoarele lui?... Drace! cred și eu... Vilele lui sânt cele mai draguțe și mai confortabile de-aici...

— Așa au cel puțin reputația...

Hotărât lucru, n'aveam noroc cu răspunsurile. D. Barbot urmă zîmbind:

— O reputație bine meritată, drace!... Ei bine, dar îmi pare că putem foarte bine trata această afacere...

Notarul își încrucișă brațele pe piept și se răsturnă pe speteaza fotoliului său.

„Ia să vedem... Ia să vedem... făcu el. Să rezumăm deci situația... întâiul punct... Ești însurat?”

— Nu.

— Ah!... nu ești însurat... foarte bine... foarte bine! Al doilea punct. Ai vre-o deprindere?”

Adică vre-o cunoștință... vre-o prietenă bună, hai? ca să mă lămuresc?

Și adăugă cu un zimbet binevoitor și părintesc:

„Doamne! Că doar știm noi ce este viața. Provincia nu este așa de înapoiată cum se crede în general... Aici ca ori unde tinereța își are mendrele ei! Ah! ah!”

Cum eu nu-i răspundeam de loc, uimit și jignit de întorsătura pe care o luase convorbirea noastră, domnul Barbot se explică:

„Doamne... iartă-mă dacă-ți pun astfel de întrebări... O fac ca să-mi dau seama de ce ai nevoie... o fac din curată solicitudine de proprietar... Cele patru vile ale mele, scumpe domnule, sânt aranjate în vederea a anume situațiuni sociale... situațiuni definite... sau nedefinite... după plac... înțelegi dumniata? Am una pentru cășnicii regulate: e cea mai puțin bună... o alta pentru cășnicile trecătoare, pentru cășnicile de vară: aceea e mai bună... mai am una pentru bărbați singuri: asta e admirabilă, scumpe domnule... Și așa mai departe. Mă înțelegi dar, cea ce convine unuia poate să nu convină celuilalt... Așa că... în ce categorie trebuie să te socotesc pe d-ta?”

— Trăiesc singur, afirmai eu.

Minunat... aplaudă I. Barbot. Și ai găsit cea cea bună... Ai dreptul e cea mai frumoasă din vilele mele... Sunt foarte fericit, căci îmi plac mult... mult...

Schițai un gest vag de mulțumire. Notarul urmă:

Adunarea clerului român din Bucovina. Peste 200 de preoți români din întreaga Bucovina s'au întrunit Luni la palatul național din Cernăuți, spre a discuta asupra pericolului rutean.

S'a adoptat o rezoluție, prin care se cere îndepărtarea Rutenilor din sânul bisericii greco-ortodoxe și se preconizează o luptă energetică pentru păstrarea caracterului românesc al acestei biserici.

Mai departe adunarea acoardă crearea unei episcopii rutene și se pronunță pentru convocarea unui congres, care să se ocupe exclusiv de regularea raporturilor dintre Români și Ruteni.

Preoții s'au dus apoi în corpore la mitropolitul Repta, căruia i-au mulțumit pentru atitudinea sa demnă și hotărâtă în chestia diecezei rutene.

Discursul d-lui Vaida. Corespondentul nostru din Budapesta ne scrie următoarele: În articolul său din urmă, apărut în „Românul”, dl deputat Dr. Alexandru Vaida acuză „Tribuna” că a reproduș în mod „manc” discursul său din parlament, în timp ce discursul contelui Tisza a fost reproduș aproape *in extenso*. Vinovat în rîndul întâi aș fi eu, deoarece eu am trimis „Tribunii” acel rezumat scurt al discursului dlui Vaida și tot eu am dat și discursul contelui Tisza. Cauza e următoare: Discursul contelui Tisza a apărut câteva ceasuri în urmă în ziarul unghurești *in extenso* de unde l-am reproduș, tot astfel.

Discursul dlui Dr. Vaida nu a fost însă rezumat decât în câteva rînduri de aceeași ziare, după cunoscutul obicei al presei unghurești. Prevăzând aceasta, am căutat să obțiu unul din exemplarele autentice dela biroul stenografic al Camerei deputaților. Silința mea a fost însă zadarnică. Cele trei exemplare disponibile, scrise cu mașina dactilografică, au fost împărțite, după recomandarea dlui Vaida în modul următor: un exemplar pentru „Românul”, unul pentru dl Sebestyén dela „Budapesti Hirlap” și unul pentru alt semit. Acești doi redactori din urmă fac serviciul de informație pentru presa din România. „Tribuna” nu putea avea deci discursul dlui Vaida în aceeași zi *in extenso* tocmai în urma măsurii luate de dl Vaida. A trebuit prin urmare să

mă mulțumesc cu rezumatul ce am putut lua în fuga creionului, în timpul discursului d-sale. Dl Vaida face deci nedreptate „Tribunii”, acuzând-o de rea voință și de părtinire pentru contele Tisza, deoarece d-sa cunoaștea cauza pentru care discursul d-sale nu putea fi dat în aceeași zi *in extenso*. În viitor ar fi de dorit ca deputații noștri să aibă măcar o bunăvoință *egală* pentru ziaristii noștri, ca și pentru cei semiți.

Criză în sânul partidului poporal. Ziarul „Vaterland” din Viena e informat că în sânul partidului poporal din Ungaria e pe cale să izbucnească o criză gravă în partid s'au ivit neînțelegeri mai ales cu privire la votul universal. O parte a membrilor, în frunte cu contele Zichy Aladár, aprobă vederile lui Tisza, iar elementele mai tinere, în frunte cu Molnár János, cer introducerea votului universal.

S'au ridicat chiar și glasuri cari cereau ca partidul poporal să întretie legături mai strîns cu ministrul de culte și cu ministrul-președinte în interesul catolicismului...

Pacea contelui Tisza. Ziarul „Népszava” ocupându-se în numărul său de azi la loc de trunte cu îndârjită luptă ce poartă contele Tisza și ceilalți prietini de o teapă contra votului universal, spune că în urma măsurilor *leale* ale gentrilor unghurești 40 de mii de alegători slovaci din comitatul Turoc nu au nici un deputat în parlament, iar pentru congregații abia au putut scoate șase deputați, pe când vr'o 900 de Șvabi și 300—400 de Unguri au doi deputați în parlament și cincizeci și patru de reprezentanți în congregații. Faptul prezintă oarecare interes, fiindcă locuitorii comitatului sunt oameni cu dare de mână și chiar cu votul cenșitar poporul ar trebui să stea în fruntea trebilor dela comitate, de (zice „Népszava”) nu și ar bate joc de votul obștesc, reducând la părți minimale lista alegătorilor opoziționali în vreme ce voturile oligarhilor se duplică, dacă actualul vot electoral nu s'ar zăgăzui prin tot felul de tertipuri și mișelii și n'ar fi luați în liste și străinii și cei ce nu plătesc dare; de n'ar fi întregul corp administrativ o instituție menită să răsbune pierderile guvernului la alegerile trecute și n'ar fi cloaca în care se croesc tot felul de șicane cu cari se terorizează alegătorii ca să nu-și poată manifesta crezul politic la viitoarele alegeri, și dacă jandarmii n'ar împușca populația pașnică în aplauzele *dreptății* unghurești.

Tara unghurească trage biruri grele de pe populația sărăcită, dar în schimbul jertfelor ei nu dă nici un scut față de abuzurile și teroare organelor sale cari în ținuturile locuite de naționalități au ajuns culmea. Contra tuturor acestor nedreptăți nu e decât un singur leac și acesta e votul universal, egal și secret.

Opinteala contelui e Tisza de a abate masele populației dela această reformă, prin ademenirea pace fățarnică, pe care de astăprimăvară cântă pe toate glasurile posibile. Reușita acestor manopere nu de pace ci de corupție a contelui Tisza a avut drept rezultat că a putut atrage în mrejele ei pe câțiva renegați și slabi de umeri cari însetau să împartă sinecurele comitatense cu scăpătații porodiților unghurești.

Politica aceasta de mituire însă nu va putea înghiți și grosul oamenilor cinstiți cari au înțeles machinațiile lui Tisza contra cărora nu au decât o singură armă de apărare: reforma electorală.

În jurul disolvării Reichsrathului. Ministrul-președinte Bienerth a solicitat în audiența de ieri, Miercuri, dela Maj. Sa aprobarea disolvării Reichsrathului.

Cu toate că Maj. Sa nu a decis încă, totuși se așteaptă cu siguranță aprobarea, în urma căreia disolvarea se va face în zilele viitoare.

În legătură cu disolvarea Reichsrathului s'a luat din nou în discuție soarta reformelor militare, cari după acordul celor două state vor trebui să se depună în aceeași zi pe birourile parlamentelor. Ținându-se seamă de această înțelegere, viitoarele alegeri parlamentare se vor face în timpul cel mai apropiat, ca proiectele să se poată lua în desbatere deja în sesiunea de vară a parlamentelor. Astfel alegerile pentru Reichsrath ar cădea cam pe la începutul lunii Iunie, iar deschiderea parlamentului s'ar face la sfârșitul aceleiași luni.

Din partea conducerii armatei se face mare presiune, ca să nu se disolve Reichsrathul, căci reformele militare sînt de o necesitate imperioasă și legiferarea lor nu poate suferi amănare.

Apponyi vorbește... În ședința de azi a Camerei a luat cuvântul și contele Apponyi la articolul despre bugetul Fiumei, pentru a răspunde deputatului Polonyi, care în ședința de ieri atacase guvernul coaliționist de odinioară.

Contele Apponyi a declarat că coaliția la

Te miră poate că închirez numai bărbăților singuri cea mai frumoasă, cea mai complectă, cea mai luxoasă, cea mai admirabilă din vilele mele? Asta e o idee a mea, pe care ți-o voi explica mai târziu... în vreme ce o să vizităm, dacă vei permite...

Și privirea lui turbure și albicioasă, mă cerceta, mă pătrunde. Simțiam într'adevăr privirea aceia pipăindu-mă, cântărindu-mă, determinându-mi valoarea socială, morală și comercială. Eram sub privirea acestui om, ca o piatră prețioasă în mânele unui ovrei.

În clipa aceia ușa cabinetului se deschise și într'un fremăt de mătase și de dantele, într'un parfum violent de femeie și de floare, am zărit un păr roșcat, o gură roșie, fulgerul albastru a doi ochi adorabil de arzători, o apariție scilpitoare, minunată de frumusețe, de tinerețe, de amor, și care abea ivită, dispăru cu un strigat ușor și cu cuvântul: „Iertare!”

— Nevastă-mea, explică cu neglijență d. Claude Barbot.

— Complimentele mele, îi răspunsei, încă sub impresia uimirei în care mă cufundase vedenia fulgerătoare a acestei ființe radioase, abea întrezărita în spațiul unei uși, iute deschisă și iute închisă la loc...

...Ah! drace... când mi-aduc aminte!... Ce ochi!... Ce buze!... În sfârșit, să urmez...

Vila îmi plăcu. Gîngășă situată la poalele muntelui, între copaci stufoși, împrejmuită de grădini, de o arhitectură sobră și sveltă — d. Claude Barbot nu-i exagerase meritul înter-

riorul era de o decorațiune limpede, vibrantă, de un lux discret, care lăsa toată importanța peisajelor de verdeață, de munți și de cer, în mijlocul cărora se înălța.

Mi-aduc aminte mai ales de o odaie galbenă cu mobilele albe, de o dulceață, de o moliciune delicioasă, veselă și voluptoasă, și unde conturul obiectelor, tonurile cărnei căpătau o extraordinară finețe, o calitate de lumină nedeslușită și misterioasă până la visare. Cîteva gramuri de licențioase, câteva copii după Jules Romain, și altele cu totul obscene, de Rops îmi pare, împodobeau pereții; ici și colo, pe cămin, pe etajere și pe măsuțe mai multe figurine voluptoase de Saxa, luminau totul cu grațiile lor nude și delicate.

Ne aflam tocmai în această odaie, d. Barbot și eu, când, hotărît a închiria această vilă, îl întrebai de prețul chiriei.

— Cincizeci de mii de lei, nici un ban mai puțin... declară el cu o voce hotărîtă.

Tresării. Dar notarul mă invită să șed jos și iată ce-mi spuse, în vreme ce privirea lui searbădă era fixată asupra-mi, bizară, dominatoare:

„Cincizeci de mii de franci, suma aceasta îți pare mai înfai exagerată? Înțeleg. Dar te voi lămuri cu un singur cuvânt. Vila aceasta e bîntuită de o fantomă...”

— De o fantomă? bîlbâi eu.

— Perfect! În fiecare noapte fantoma o vizitează. Oh! nu o fantomă cu capul de mori, cu trupul de schelet, și care-și țirăște giulgiul, cu sgomote de oase, la lumina lunii de

miază-noapte. Nu... Fantoma mea e din aceea cum nu prea vezi des, nici măcar în vis, o adorabilă și minunată fantomă, cu capul și trupul de femeie, și al cărei păr roșcat, ai cărei ochi albaștri, ai cărei piele strălucitoare de albeață sub batistul transparent, ar ispiți un sfânt... Și fantoma aceasta mai are și particularitatea de a cunoaște toate tainele amurului, ba inventează și taine noi, necunoscute... Și-apoi e discretă, discretă... Ea vine când o chemi... și se duce când dorești... Nimeni nu știe nimic... nici văzut, nici cunoscut... În sfârșit, primești condițiile ori nu le primești? Eu închirez vila numai cu fantoma... și nu o închirez nici odată fără ea. Dacă nu primești, găsesc eu chiriași, n'aibi teamă... Da, găsesc eu chiriași pentru ea, drace!

Il priveam pe notar... Un zîmbet cinic îi încreșea buzele, prunele îi erau țesute cu fibre roșii, și cerul din jurul ochilor părea și mai însângerat... Și strigai:

„Fantoma aceasta... dar o cunosc, am văzut-o... Este...”

Dl Claude Barbot mă întrerupse brusc:

„O fantomă, și s'a isprăvit... Nu o cunoști, n'ai văzut nimic... O fantomă ca toate fantomele... Hai să plecăm... Te vei resgândi pe drum...”

Și înălțînd din umeri, cu un suprem dispreț, el adăogă:

„Ah! neghiobii care tocmeșc iubirea unei fantome... unei astfel de fantome!... Oh, oh, oh!... Și vă mai laudați că vă plac senzațiunile rare, voluptățile inedite?... Mofturi!... Hai-dem, să plecăm!...”

alcătuirea pragmatice a avut în vedere interesele națiunii și nu pragmatice aceasta a fost cauza că tratativele dintre Unguri și Croați n'au ajuns la rezultatul dorit.

Guvernul coaliționist a fost patriotic, dar actualul guvern nu se poate numi așa, fiindcă îi sprijinește pe Croați unde numai poate! Chiar și în Fiume face politică croată. Câtă vreme înainte cu 45 de ani orașul acesta era pe de-a-ntregul italian, astăzi înafară de școlile italiene toate instituțiile sânt în mâinile Croaților.

Politica națională ungurească cere ca Fiume să rămână italiană, — fiindcă nu poate fi maghiarizat! a încheiat contele Apponyi declarând că nu primește articolul.

Contelui Apponyi i-a răspuns atât Polonyi cât și ministrul-președinte Khuen-Hederwary.

Mâne se va intra în discuția bugetului ministerului de interne.

Statificarea poliției. Ministrul-preș. Khuen-Héderváry a declarat ieri unei delegații a funcționarilor dela poliție, că una dintre cele dintr-o reformă pe terenul administrativ va fi statificarea poliției.

Delegația i-a prezentat ministrului-președinte și un proiect de statificare.

O falsă diagnoză.

— Reforma electorală în Austria. —

Intre multele ei binefaceri, reforma electorală democratică din Austria are și cardinalul merit de a fi deslănuțit în toată puterea lor elementară forțele genetice ale variilor conflicte naționale din cealaltă jumătate a imperiului. Jocul acestor forțe s'a resimțit viu mai cu seamă în viața parlamentară, care în ultimii doi ani a fost frământată aproape exclusiv de ciocnirea curentelor naționaliste. O fermentație, neobișnuită încă, a cuprins spiritele din întreg imperiul, grăbind cu un pas gigantic soluția finală a complexului de chestiuni naționale.

Oricare minte nepreocupată oprindu-se cu insistență asupra bogatelor fenomene ale actualelor lupte naționale din Austria, n'a putut decât să ajungă la singura concluzie rațională și adevărată, că intensifierea acestor lupte, departe de a întârzia fericirea țărilor din consiliul imperial, constituie o fază de tranziție, o fază de logice fermentații evolutive, a cărei sfârșit va aduce irezistibil învingerea definitivă a egalei îndreptățiri naționale.

În consecință numai apărătorii unor anume situații de privilegii constituționale au cercat și vor mai cerca să detoarne orice discuție principiară asupra actualei faze de lupte naționale din Austria și numai ei conclud că frământările acestei faze ar primejdi ordinea naturală a lucrurilor și că ar putea să fie o dovadă de infructuositate, ba chiar de efectul distructiv al reformei votului universal.

Acești teoreticieni ai sofismelor constituționale se vor recruta deci în mod firesc din partidele germane conservatoare și cel mult din partidul polon, căci numai aceste partide s'au bucu-

rat de situații constituționale privilegiate, constrînse fiind acum să renunțe la prerogativele lor constituționale unul în favoarea tuturor celorlalte popoare din Austria, celalalt în favoarea Rutenilor în Galiția.

Și într'adevăr, în timpul din urmă, teoreticienii aceștia își fac tot mai stăruitor apariția în presa conservatoare germană, pretându-se astfel la o atitudine de-o inconsecvență manifestă, după ce — după cum ne aducem aminte cu toții — tocmai presa aceasta militase înainte cu câțiva ani mai intensiv pentru introducerea sufragiului universal, pe care-l dorea și pentru Ungaria.

Dezertarea acestei prese din tabăra principiilor democratice ne explică acum un lucru destul de semnificativ pentru politica pangermană. Vedem anume că concursul partidelor germane conservatoare a avut la crearea reformei un singur mobil: presiunea exercitată de coroană, care a aderat sincer pentru o reformă democratică radicală, deoarece introducerea ei cadrează cu interesele speciale ale coroanei, interese cari în ultima lor analiză tind să apere, față cu tendințele de expansiune ale puternicei dinastii din vecinul imperiu german, bazele de existență ale dinastiei habsburgice. Iar viitorul dinastiei Habsburgilor numai întemeiat pe mulțumirea tuturor popoarelor din Austria poate să prezinte șanse durabile. Dar mobilul primordial al vieții fiecărui neam fiind totdeauna acel al evoluției naționale, vom înțelege pentru ce partidele germane din Austria, împotriva intereselor firești ale dinastiei, desvoaltă o rezistență reacționară împotriva reformelor cu adevărat liberale și favorizează prin atitudinea lor expansiunea curentului pangerman.

În aceasta ordine de idei ne explicăm și motivele pentru cari ziarul „Vaterland“ face în numărul său mai nou următoarea diagnoză falsă actualei crize din Austria:

La locul cel mai înalt dominează părerea că Reichsratul e de mult copt pentru dizolvare. Nu cabinetul austriac și nu cabinetul Bienerth a falimentat, ci *parlamentul votului universal*.

Noi vom zice deci, dimpreună cu adevărul, că dimpotrivă, nu parlamentul votului universal a falimentat în Austria, ci vor eșua încurând toate silințele cari se mai împotrivesc libertății individuale a fiecărei națiuni din imperiu. Sleirea acestor silințe formează azi tocmai problema principală a spiritului constituțional în Austria și problema nu poate să aibă decât o singură soluție: cea contemplată de noi.

Sofisma ziarului vienez însă le-a venit ca un prielnic impuls dușmanilor din Ungaria ai votului universal. „Budapesti Hirnap“ nu întârzie în numărul său de azi s'o invoce drept un argument zdrobitor împotriva partidului justhist, pe care-l crede singurul apărător hotărât al reformei democratice.

Încep să li-se deschidă vienezilor ochii — exclamă „B. H.“ Încep să observe că în votul universal și secret n'au găsit arcanul potrivit pentru unificarea imperiului... Forța distructivă a votului universal și secret sânt nevoiți s'o constate tocmai cei ce voiau mai cu dinadinsul să ni-l octroieze. Pentru că nu le-ar fi părut rău, dacă ar fi desfăcut Ungaria în elementele sale și ar fi lipsit-o de unitate, forța ei, decumva s'ar fi putut adevări în Austria puterea unificatoare a acestui vot. Dar ceea ce disolvă într'un loc, nu poate să cimenteze în alt loc. Iar procesul de disoluție din Austria nu că ar fi încetat pe urma votului universal și secret, ci dimpotrivă s'a potențat numai. Acesta e motivul pentru care gălăgiosul lui aderent din trecut, ziarul „Vaterland“ — îi vestește azi falimentul. E atât de interesant acest lucru, e atât de însemnat și pe noi, pe cei dela „B. H.“ ne justifică atât de mult, încât ar fi o scăpare din partea noastră, dacă n'am fixa cazul, ca să ne servească spre învățătură și ca să-l putem invoca în luptele noastre din viitor...

E numai firesc că pionirii utopiei iudeo-maghiare nu scapă momentul atât de favorabil doctrinei șovine. Noroc, că evoluția principiilor democratice nu se poate opri în loc cu sofisme atât de transparente. Tabăra votului universal e atât de formidabilă deja astăzi în Ungaria, încât e chestiune numai de vre-un an-doi, ca toate popoarele țării să se inregimenteze sub flamura lui. Și vor veni vremuri când vor glăsui cu totul altfel și reacționarii din Austria, ba până și cei din Ungaria, covârșiți de puterea elementară a curentului regenerător.

Pentru ca să contracarăm însă influența păcătoasă a oligarhiei maghiare asupra coroanei — de cumva influența aceasta există aievea și a putut să ia chiar proporții îngrijitoare — trebuie să ne întemim zilnic campania faptică pentru votul universal, grăbind din toate puterile noastre venirea reformei salvatoare. O campanie dusă cu putere în toate părțile țării va avea darul să-i înfățișeze și monarhului adevărata dorință a popoarelor sale din Ungaria.

Carnetul unui privitor.

— Nu, Domnilor!... —

»Va trebui nesmintit să aducem acasă pe dl Ilarie Chendi și pe genialul student Soricu«.

»Românul«.

*Pardon! Soricu însă șade
La București de dragul școlii,
Și se distrează, când privește
Cum peste cap se dau sobolii.*

*Se miră cum orăcăitul
Stupid al broaștelor murdare
E'n stare ca să amuțească
O gingașe priveghetoare.*

*Ascultă ce-i șoptește vremea
În sfântu-i, înțeleptul grai,
Citește bazmul lașității
În ochii dulcii Loreley.*

*Iar uneori, citind „Românul“
Îl copleșește trista jale,
Căci vede iar pe Lovinescu
Cu îngăimările-i banale.*

*Și vede gloata de ridicoli
Cu aere de scriitori
Cum dela Goldiș scot parale
Și laurii nemuritori.*

*Li vede 'n lungile coloane,
Făcând pe scriitorii mari. —
Sânt ciocârlii pentru „Românul”
Toți mormolocii literari.*

*Citind ce scrie un Vernescu,
Rival temut al doamnei Smara,
Se 'ntreabă în jargon iudaic:
Ci faci dija madam Sara?*

*O, nu! Soricu vrea ca locul
Ce-l rezervarăși pentru el
Să-l oferiți cu toată cinstea,
Lui badea Pavel Ciucurel.*

Rămurel.

Scrisori din București.

Dascălii noștri și dascălii Unguri. — In contra favoritismului. — Atitudinea unui burghez.

București, 16 Martie.

Telegramele de astăzi anunță că ziarul unghuresc „Magyarország” consacră un lung articol școalelor din România, despre cari spune că sânt cele mai bine organizate din tot Răsăritul Europei. Ungaria, dacă vrea să facă progrese în ce privește învățământul, ar trebui să ia de model aceste școale.

În ori-ce caz ziarul unghuresc are dreptate. Școlile din România, atât prin organizarea lor, cât și prin spiritul de care sânt conduse sânt adevărați factori culturali și de educație, cu un scop bine determinat. În România viitorului dascăl i-se spune că scopul școlii este acela de a crește cetățeni adevărați. Nici o considerație de altă natură nu preocupă pe dascăl în activitatea sa. Și tocmai de-aceia progresul este atâta de mare. Tocmai de-aceia toate elementele străine sânt atrase de școala românească.

Învățătorul din Dobrogea de pildă este convins că menirea lui nu este alta decât aceea de a arma pe tinerele vârstare pentru lupta vieții. Nu urmărește desnaționalizarea lor. El este un adevărat părinte al celor mici. Nici un gând dușmănos nu nutrește în contra lor. Și tocmai prin felul acesta au putut să cucerască pentru cultura românească ținuturi întregi, cari, deși la început erau străine, azi sânt românești.

În nuvelele cu subiecte luate din viața dobrogeană, d-ra Maria Pamfile ne-a dat câteva pagini admirabile, din cari se poate vedea spiritul, de care sânt conduși în această parte a țării, aceia cărora li-s'a încredințat educația tineretului. Vedem cum micul copil de bulgar, care la început nu știa nimica românește, încetul cu încetul înțelege că cel mai bun prieten al lui este învățătorul. Îl iubește pentru bunătatea lui. Și, când Bulgarii din sat țin sfat și vor să-l omoare pe învățător, copilul acela mic se furișează noaptea de acasă, aleargă la învățător și-i spune să fugă, căci altfel îl vor omorî. Vedem pe micul copil de tatar, care e urmărit de un singur dor: acela de a se face soldat în armata românească.

Pentru a câștiga aceste suflete nevinovate pentru idealul tău îți trebuie însă un bogat fond de bunătate sufletească. Copilul trebuie făcut s'o simtă aceasta. Spre norocul nostru însă, toți dascălii unguri, cari au fost trimiși în satele românești, au știut dela început să bage groază în sufletele copiilor.

În felul acesta numai de cuceriri nu putea fi vorba. Iată marea deosebire ce există între România și Ungaria în ce privește învățământul. Nu atât organizarea școalelor, cât mai ales spiritul de care sânt conduși dascălii favorizează progresul. Și este un progres real, la care școlile unghurești nu pot deocamdată nici să viseze.

O mulțime de apucături rele s'au păstrat încă și astăzi în viața noastră publică. Și va trebui să treacă mult timp până să ne vedem emancipați cu totul de păcatele favoritismului și ale intervențiilor. Căci și astăzi mai vedem pe ici pe colo oameni, cari consideră drept o avere „protecția” de care se bucură din partea cutărilor persoane influente. Adeseori — la anunțurile de căsătorie — vedem că cutare domnișoară, în schimbul zestrei, oferă viitorului ei bărbat — protecția unui unchi, sau a unui bunic cu trecere.

În felul acesta adevăratele valori rămân adeseori în umbră. Energii, cari ar putea fi de folos vieții noastre publice, se risipesc se pierd, rămân în umbra nulițărilor, cari, grație faptului că au avut „protecție” s'au ridicat, sfidând pe alții, cari le erau mult superiori. Favoritismul și goana după protecții a contribuit mult la nimicirea caracterelor, la înmulțirea numărului lingușitorilor, la încurajarea leniei. Păcatul de altfel nu grasează numai în regat. Și la noi, mai ales cu ocazia împărțirii ștendiilor, de câte ori nu vedem tineri, cari ar fi putut face ceva, ajutați fiind, vedem că se pierd fără de nici un folos pentru neamul lor, tocmai fiindcă n'au avut pe cineva care să stăruie pentru dânșii.

Un început frumos s'a făcut la direcția poștelor din București pentru combaterea intervențiilor și a favoritismului. Direcțiunea acestel instituțiuni, printr'o circulară, a prevenit pe toți funcționarii serviciilor telegrafo-postale că nu numai că nu se vor admite intervențiuni și stăruințe din afară pentru înaintări și transferări, dar vor fi aspru pedepsiți acei funcționari, cari vor recurge la asemenea mijloace. Această măsură, spune circulara s'a luat spre a se putea face toate înaintările după merit, iar nu grație hatărului. Pe cât se vede o măsură cât se poate de laudabilă, care face cinste dlui director general al poștelor.

În urma groaznicului incendiu, care a distrus edificiul Luvrului, o mulțime de lucrătoare angajate la acel magazin au rămas fără de lucru, într'o adevărată mizerie. Pentru ajutorarea acestora, ziarul „Universul” a deschis o listă de subscripție, care a dat un rezultat destul de îmbucurător. Inimile caritabile s'au grăbit să vină în ajutorul bietelor lucrătoare, cari prin munca lor obositoare dar cinstită se susțineau pe ele și adeseori și pe familiile lor.

Direcția ziarului a cerut proprietarului magazinului o listă a lucrătoarelor rămase fără de ocupație în urma incendiului, spre a le putea împărți ajutoarele adunate. Burghezul, căruia nu-i pasă de alții, mulțumit că pagubele lui se vor restitui, de oare-ce edificiul fusese asigurat, nici până astăzi nu și-a luat însă osteneala să facă acea listă. „Universul” invită acuma pe lucrătoare să vină ele singure să-i a ajutoarele.

Purtarea proprietarului marelui magazin a produs o adâncă indignare, cu atât mai mult, cu cât singur el din toți cei păgubiți nu va suferi nimica, primind sumele, pentru cari a fost asigurat

Correspondent.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

„Aschiuțele”.

«Răvașul de Marți» al «Românului» — *cică* alcătuit după felul «Rovás»-urilor din gazeta unghurească «Az Ujság» — îmi cinstește și mie două «aschiuțe». Foarte mulțumesc.

Regret însă nespun de mult că aceste aschiuțe nu-mi impun obligamentul să le socot drept temei de discuție serioasă asupra altruismului în economie.

Căci eu socot că n'am ajuns cu nivelul discuțiilor acolo — unde să ne permitem luxul să zeflemizăm cu «babe cu ibovnici» și chestiunile economiei noastre naționale.

Dacă cei cu «politica în proțap» găsesc că e cu minte să alimenteze certele între frați cu trădări și bănueli — îi privește.

Cel mult ne fac o măturie de felul *cum și cât își prețuiesc munca*.

Eu prețuiesc *altcum* munca economică și de-aceia n'am nici un răspuns pentru «aschiuțe».

În acelaș timp însă sunt gata oricând să iau parte la o *discuție serioasă* chemată să lămurească dacă *altruismul* are ori n'are loc atât în preocupările noastre economice cât și în instituțiile noastre economice, punând în locul întâi *băncile românești*.

Se înțelege că, în această discuție ași dori ca locul «*Sfredeluşului et Comp.*» societate «*de comandă*» să-l ia discutatori, care au curajul să garanteze cu iscăitura seriozitatea tezelor, ce le susțin.

Ca să nu deplasez chestiunea nu țin seamă că eu am știut *cu două zile* înainte de apariția «aschiuțelor» de zeflemeaua cu care eram să fiu onorat. Informatorul meu, membru al comitetului de redacție a «Românului» mi-a spus, că atât lui cât și celorlalți membrii — li-se trimis «*prieturi*» dela gazetă — de bunăseamă ca să-și dea părerea.

În cazul de față se vede dar că întreg comitetul e de credința că «*altruismul și când s'a născut a fost minciună și azi și ca minciună începe să devină anahronism*».

Se poate asta onorat comitet?

Atunci pe d-voastră — ce vă îndeamnă în lupta națională?

Ori cum am judeca eu găsesc că niscăi «aschiuțe» nu sunt potrivite să atenteze la întreg *idealismul*, clădit pe *altruismul*, ce trebuie să-l avem în lupta națională...

Încolo — aștept începerea discuției serioase asupra altruismului economic.

Vasile C. Osvadă.

Bugetul României.

— Pe exercițiul 1911—1912. —

D. P. P. Carp, președintele consiliului și ministrul de finanțe, a întocmit bugetul general al statului român pe viitorul exercițiu financiar. (1 Aprilie 1911—1 Aprilie 1912.)

Prin noul buget, veniturile toate ale statului au fost fixate la suma de 477.745,230 lei.

Cheltuelile au fost fixate la 461.079.942 lei.

Deci s'a prevăzut un excedent de încasări de 16.665.288 lei pesle cheltueli.

Iată cum se repartizează cheltuelile și veniturile pe ministere, față cu bugetul în curs:
La Război: 69.278.668 lei cu un plus de 8.104.000 lei.

La Finanțe: 200.885.205 lei, cu un spor de 3.257.597 lei.

La Culte și instrucțiune publică: 45.576.619 lei, cu un plus de 1.503.093 lei.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

La Interne: 45.199.666 lei. cu o scădere de 1.188.745 lei.

La Lucrările publice: 85 de mil. 300.876 lei, cu un spor de 3.667.258 lei.

La Justiție: 10.581.984 lei, cu un plus de 47.828 lei.

La Domenii: 8.064.717 lei, cu un spor de 725.571 lei 80 bani.

La Industrie: 2.261.705 lei, cu o scădere de 174.049 lei și 30 de bani.

Pentru cancelaria consiliului de miniștri: 47.918 lei. cu un plus de 2.280 lei.

În total, bugetele ministerelor și ale cancelariei consiliului de miniștri se cifrează la 470.139.416 lei, cu 15 milioane 944.833 lei și 50 bani mei mult decât în exercițiul curent. S'au mai prevăzut 5.605.813 lei 50 bani pentru fondul de deschidere de credite și și două milioane lei pentru linia ferată Berești.

Răvaș din Beiuș.

— Mișcarea culturală în Bihor — Automobile. —

Beiuș, la 30 Martie.

Când vorbește de mișcare culturală la noi, privirile se îndreaptă spre Beiuș, căci aici e mai multă lume românească intelectuală, decât în alte centre ale Bihorului.

Au și fost ani, când Beiușenii au dat dovadă, că sânt oameni de pricepere și știu să desvolte o activitate culturală intensivă, cea ce s'a semnalat în nenumărate răvașe ale corespondentului „Tribunei“, din Beiuș. Activitatea asta culturală s'a extins și asupra altor centre românești, cum e Vașcăul, Tinca și Ceica. Sau despărțământul „Astrei“, sau tineretul din Beiuș aranjau și aici serbări culturale foarte cercetate, și bine reușite. Ele au avut, fără îndoială, înfruntare de deșteptare națională.

S'au înmulțit însă intelectualii români în toate orașele de mai sus și Beiușenii s'au restrâns la un cerc de activitate mai îngust, formându-se noi despărțăminte. La toată întâmplarea, prin înmulțirea despărțămintelor se urmărea ținta de a se da un îmbold de muncă culturală și mai stăruitoare. Poate viitorul va dovedi aceasta, dar anul ce trecu a fost pentru toți Români de bine un an de decepție.

La Oradea-mare, unde s'au dat frumoase serbări de cătră sibieni, a scăzut în mod simțitor dragostea și rîvna pentru mișcarea culturală.

În despărțământul „Astrei“ cu toate stăruințele zilnice ale dlor Dr. Aurel Lazar și Ghiță Tulbure, în acest an nu s'a putut face nimic. Societatea corală „Hilaria“, sub conducerea noului comitet abea a putut să înjghebeze un concert, ce nici pe departe n'a fost la nivelul artistic din alți ani. Dl Firu, conducătorul corului, om de muncă, abea își poate strînge oastea risipită, căci tinerimea de acolo e mai sărguincioasă la alte distracții, decât la cele culturale.

La Vașcău e un stadiu de putrefacție. Nici vorbă de o mișcare culturală, deși avem acolo un protopop de o cultură superioară.

Tinca se menține. Aici an de an e mai mult interes, îndeosebi pentru desvoltarea vieții sociale românești. Balurile sânt succese și bine cercetate.

Să vedem ce se face însă la Beiuș? În toamnă se ținuse adunarea generală a „Astrei“. Venise și Bănuț, să înființeze o secție a fondului de teatru. Felul cum au știut să se manifesteze Beiușenii la aceste întruniri a mișcat adânc și pe directorul artistic, dl Bănuț.

Comitetul „Astrei“ promisese un program bogat de muncă, mai bogat decât cel din a-

nul trecut, când s'au ținut 12 ședințe literare, cu toată supărarea ce i-s'a făcut președintelui despărțământului în un răvaș din acest organ de publicitate.

Acum a fost lăsat în voie, nu l-a supărat nime, și trecuse și toamna frumoasă și iarna muncii intelectuale, dar despărțământul nu lucrăse nimic, absolut nimic.

Iar acum, când primăvara te chiamă și ispitește la alte îndeletniciri, nu mai poate fi vorba de o activitate în despărțământul „Astrei“. Am scăpat prilejurile bune și n'am știut să le întrebuițăm.

Și când vine cineva să spună toate acestea, omul să supără foc.

De-aceia, Nene Nicolae, ian mai slăbește cu afacerile de bancă și te gândește și la datoria d-tale de președinte al despărțământului, pentru care ai răspundere morală, dar care se reștrânge asupra tuturor Românilor din Beiuș.

Să mă crezi, pe cuvânt, că sânt mulți cari ar fi dorit să muncească, dar în felul ăsta li-e închisă calea.

Iată în secția fondului pentru teatru se lucră sistematic. Tănărul comitet a dat o reprezentație teatrală; și de Paști dă alte două.

Beiușul e la 68 km. depărtare de Oradea-Mare. Cu toate acestea, între cele două orașe e o distanță colosal de mare, ce plictisește lumea călătoare.

Trenul parcurge această distanță în 5 ore, așa că nu dorești un canon mai mare decât a face această călătorie.

Ambii deputați guvernamentali români, — al Beiușului și al Ceicai — au făcut promisiuni solemne, că vor stăruii pe lângă punerea în circulație a unui tren accelerat.

Dar până atunci comitatul face o înlesnire îmbucurătoare pasagerilor, admitând între cele două orașe circulația zilnică a mai multor automobile, începând cu întâiu Maiu.

Senin.

A treia șezătoare literară din Caransebeș.

Ni se scrie: Vrednicii debutanți ai șezărilor literare au început o nobilă emulație prin faptul că ni-au dat Duminecă la 12/26 Martie a. c. una dintre cele mai succese șezători. Și nici că se putea altcum în fața unui public atât de numeros și ales. Pe lângă Prea S. S. dl episcop Dr. Miron E. Cristea și Prea C. Sa vicarul Filaret Musta, remarcăm de data aceasta și prezența dlui Patrachie Drăgălina și a unui frumos număr de preoți și intelectuali din depărtări mari, cari a-nume au venit la aceste frumoase producțiuni culturale.

Sala era tixită de lume, de asemenea și coridorul. Semne ale unor vremi de primenire intelectuală.

Reuniunea de cântări, sub conducerea domnului Achim Alionte a deschis șezătoarea prin „Hora nouă“, și tot ea a închis șezătoarea cu executarea precisă a piesei „Puișorul“ cor mixt. Vocile dulci ale sopraniștilor au asigurat piesei deplin succes.

Dl Gheorghe Frățilă a declamat cu multă artă duiosa poezie „Mama“, producând adâncă impresie în public.

Dl referent consistorial Ștefan Jian ni-a procurat câteva momente de adevărată eleveție sufletească prin interesanta sa conferință despre „Italia“.

Ni-a înfățișat ochilor sufletești cele trei evenimente mari ale anului 1861 — epocale pen-

tru gîntea latină: întemeierea Astrei, unirea principatelor romane și unitatea Italiei. Ni-a prezentat mărețele figuri ale creatorilor culturale și unirei Italiei, începând cu genialul fost Dante Alighieri și sfârșind cu marele erou Guisepe Garibaldi.

Revenind apoi la Roma eternă ne-a descris în mod maestru și într'o românească curată biserica sf. Petru, vaticanul, columna lui Traian, coloseul și catacombele.

Aplauzele prelungi sânt cea mai eclatantă, dovadă, că publicul a gustat cu plăcere interesanta conferință.

Apariția pe scenă a gentilei dsoare Florica Barbu e salutăată cu aplauze. Ea ne-a delectat prin executarea cu deosebită exactitate a pieselor „Polka dela Reine“ și a unor „melodii românești“. Cea mai plăcută surpriză ne-a procurat, când în executarea unei melodii din „Șezătoarea“, simpaticul cleric dl Mihuiț Jigoria, în frumosul costum național, a marcat jocul în fața publicului, producându-se cu unele chiuțuri înveselitoare. Publicul entuziasmat prin aceste subiecte naționale, i-a răsplătit prin aplauze nesfârșite.

Cea mai bună dispoziție a deșteptat în public domnul cleric Pavel Popa prin declamarea cu sentiment a poeziei „La tiată“ de Dr. G. Gârda.

Culmea succesului au atins-o domniile Pavel Magdescu și a Seguens. Dl Magdescu prin vocea-i plină de un timbru metalic ne-a delectat mult prin cântarea cântărilor: „Somnoroase păsărele“ de G. Dima și „Cântă pu-iul cucului“ de T. Brediceanu. Dl prof. A. Seguens a acompaniat aceste piese.

Celor demni servească-le aceste constatări drept încurajare. Urmeze pe calea începută și fie convinși că bune servicii fac culturai naționale. Sebeșanul.

— A patra șezătoare literară se va ținea Duminecă în 20 Martie (2 Aprilie) la ora 3 p. m. în sala Reuniunii de cântări, cu următorul

Program:

1. A Sequens „Cântec haiduceș“, cor bărbătesc executat de tinerimea dela inst. teologic-pedagogic sub conducerea dlui A. Sequens.
2. „Despre mișcarea noastră literară mai nouă“, conferință de dl Vasile Loichița profesor.
3. V. Alecsandri „Brancoveanul Constantin“, poezie decl. de dl Ioan Alexandrescu.
4. Cetri din poezii originale și din liricii noștri tineri de frunte, de d-na Maria Popovici.
5. a) I. Mureșian „Cimpoiul“, executată la pian de d-na Maria Dr. Labonțiu.
b) I. Mureșian „Mic potporiu românesc“, duet executat la pian de d-na Maria Dr. Labonțiu și la vioară de d-soara Silvia Iorga.
6. „Zăpăcita“, monolog localizat și predat de d-soara Tulida Seracin.
7. I. Vidu „Vraja“, cor bărbătesc executat de corul seminarial.

Onoratul public este invitat a lua parte.

Intrarea e liberă.

Comitetul aranjator.

Din străinătate.

Bande albaneze la granița muntene-greană. Din Constantinopole se anunță: Mai multe atacuri ar fi avut loc după spusa ziarelor la punctele de frontieră sub conducerea faimosului șef albanez Issa Boletinaz. Două transporturi cu trei batalioane și cu un escadron de cavalerie, o diviziune de tunuri revolver vor pleca la Giovanni Medua, de unde trupele vor pleca la Tusi.

Legățiunea muntene-greană din Constantinopol desminte că incidentele ar fi provocate de Muntenegreni. Ele ar fi provocate de cătră triburile Klementi și Selhami cari s'au răsvrătit de anul trecut în contra regimului june turc și cari n'au

BETAY és BENEDEK,

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostase și icoane sante etc.

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Preț-curent, preț-minor, sau desemnuri se trimit la dorință.

trecut niciodată granița muntenească. Poarta a ordonat ministrului din Cetinje să intervie pe lângă guvernul muntenească.

Din Cetinje se anunță: Știrea că Albanezii refugiați în Muntenegru împreună cu Munteneștii au atacat mai multe posturi de graniță în cazaua Tuzi este inexactă. Nici un Munteneștin nu a luat parte la atac și nici refugiați albanezi cari se află în Muntenegru. Guvernul munteneștin a luat măsuri pentru a păzi neutralitatea completă în evenimentele din Albania.

Formarea noului cabinet italian. Criza ministerială a luat sfârșit prin formarea definitivă a noului cabinet compus din următorii: președinte și ministru de interne: Giolitti, externe: San Giuliano, domenii: Tedesco, finanțe: Facta, război: Spingardi, marină: Cattolico, lucrări publice: Sacchi, instrucție publică: Aldaro, agricultură: Litti, poștă și telegraf: Calizano, justiție: Aprili.

Politica bulgară și Macedonia. Evenimentele din Balcani preocupă foarte mult toate cercurile diplomatice în timpul de față și de aceea nu putem trece cu vederea cele ce scriu în această privință organelor turcești.

Iată într'adevăr ce comunică din Sofia, corespondentul ziarului „Tasvir-Evkear“:

Comitetul central macedonean revoluționar, sprijinit de guvernul bulgar continuă să organizeze bande chiar în Sofia. Bandele acestea, astfel pregătite vor căuta să pătrundă la primăvara în Macedonia ca să producă acolo neorânduiri.

Întâlnirea regelui Ferdinand cu împăratul Franz Iosef, a avut ca scop să sondeze care ar fi purtarea Austriei în cazul unui război între Bulgaria și Turcia.

Politica Bulgariei are ca scop să pândescă momentul oportun pentru ocuparea Macedoniei și părerea în general admisă de Bulgari, e că prin apariția chestiunii Iemenului, acest moment a și sosit. Bulgarii compară această chestiune cu războiul anglo-bur și găsesc că acum e timpul să se înceapă cu Turcia. De aceea se organizează bandele cari să provoace măceluri în Macedonia pentruca apoi să dea ocaziune unei intervenții armate.

Însă împrejurările actuale din Balcani sânt de așa fel, încât obligă pe Bulgari să sondeze părerea sau ale Rusiei, sau ale Austriei.

Înainte de a obține consimțământul uneia din aceste puteri, Bulgaria nu poate întreprinde nimic. Deși stând astfel lucrurile, totuși guvernul turcesc nu trebuie să rămâie surprins de plângerile zilnice pentru maltratarea închipuite exercitate asupra Bulgarilor.

Iată de ce, pentru a se înlătura intrigele de felul acesta, Turcia ar trebui să atragă atențiunea puterilor europene asupra organizării bandelor în inima Bulgariei, și guvernul să ia toate măsurile pentru întărirea cât mai serioasă a granițelor.

Osândirea la moarte a atentatorului Rezul. Soldatul albanez Rezul, care a comis atentatul împotriva locotenent-colonelului, Schlichting, instructorul oștilor turcești, — a fost osândit la moarte prin glonte de către tribunalul militar din Constantinopol. Guvernul a luat dispozițiile ca sentința să fie executată momentan.

Despre acest atentat pe care l'am înregistrat în numărul de ieri, se mai dau următoarele amănunte:

Atentatul, după zările turcești, nu poate fi privit ca făcut din motive politice. E neîndreptătită afirmația, că Rezul ar fi comis omorul fiind instigat de agitatorii albanezi, ci numai mânat de temperamentul său, caracteristic de astfel tuturor Albanezilor, atât de refractari disciplinei militare.

După alte surse atentatul este urmarea agitației regimentului care cu toată opunerea ar fi trebuit să plece în Arabia unde mai dăinuiesc încă tulburările. Locotenent-colonelul Schlichting i-a amenințat cu pedeapsa, care amenințare însă i-a fost fatală, căci a doua zi Albanezul Rezul l'a împușcat.

Schlichting fiind ofițer în armata germană și numai instructor temporal în armata turcească, ministrul de război pașa Mahmud Sefket a trimis o telegramă împăratului Wilhelm, în care și-a exprimat regretul asupra incidentului.

Camera a votat o pensie lunară de 1700 mărci familiei locotenent-colonelului.

INFORMAȚII.

ARAD, 30 Martie n. 1911.

De demult și de azi.

Pare-că îl văd și acum pe Russu-Șirianu cum alerga și cum însuflețea alegătorii lui Vlad — la Dobra. Comitetul partidului îl caracterise pe Dr. Vlad pentrucă a rupt „solidaritatea pasivă” și a primit candidatura.

Și în vreme — ce Russu-Șirianu agita cu dragostea de neam, cu aspirațiile noastre naționale — Dr. Vaida-Voevod spunea oamenilor că doar „nu numai Lázár László, ungurul, e bogat — acasă în Olpret am și eu două sute de boi“.

Se înțelege că azi Dr. Vaida jertfește „micind zestrea copilei sale” pe când văduva lui Russu-Șirianu nădăjduiește să-și aline foamea cu beneficiul, ce va rezulta din sortirea unui tablou — sortire pusă la cale de o ungueroaică, d-na Viola Anyos...

La Șimleu, înainte cu zece ani, când s'a ținut adunarea Societății pentru fond de teatru român a grăit poporul și dl Vasile Goldiș. A vorbit avântat și frumos din cale afară. Pare-că simțiai fiorii răsvrătirii sale sulețești, când repeta un vers spus de lăutarul dela Bistrița:

„Plângi copile, plângi cu simți
C'am rămas fără de părinți“.

Iși mai aduce aminte dl Vasile Goldiș de aceste versuri?

Abia cred — *altcum poate* nu l-am găsi în fruntea pornirii, ce ne omoară părinții și ne prăpădește feciorii...

„Sfredelus et Comp” cei mai proaspeți făuritori de „așchiuțe” ai „Românului” ne spun lămurit că „Unde-o să vezi azi altruism, nu-i prea crede. Se dă și se cam face: pentru iertarea păcatelor. Iar aci e inevitabilul egoism” (conf. „Românul” Nr. 60 pag. 5. coloana I).

Intrebăm cu smerenie:

Dle Goldiș și Onorat comitet național primiți și aveți curajul să iscăliți această mărturisire de credință?

Aud?

Ion Iscălitu.

— **„Tâmbălău din Oravița”.** Cititorii noștri își aduc aminte de cea mai nouă ispravă a „șegheșcanilor”. La 15 Martie, sărbătorea kossuthismului, s'au îmbrățișat, dimpreună cu șeful lor, cu toți patrioții neași din Oravița. În numărul nostru 35 un corespondent ocazional ne-a raportat și nouă despre acel tâmbălău și a afirmat între altele, că părintele *Cornel Jurca* din Oravița-Română ar fi zis că „vlădica” dsale e Sziegeszku. Acum părintele Jurca vine să declare că n'a zis aceste vorbe. Publicul românesc ar fi dorit însă ca dsa să poată desminți participarea la tâmbălău.

— **Pentru loteria „Reuniunii femeilor române din Arad”** au sosit mai nou următoarele obiecte dela dna *Elena Goldiș*, Arad: două frumoase covorele țesătură cu motive românești, un redicul țesătură ro-

mânească și o frumoasă periniță pentru acea pictură pe mătasă.

— **Examenul la școala de arte și meserii din Arad.** Eri seara s'a ținut la școala de arte și meserii din Arad examenul de croi și socoteală a breslei călțunariilor. Examenul a fost condus de harnicul măestru român *Iustin Olariu*, conducătorul cooperativei călțunariilor din Arad, care cu trei ani înainte a fost distins cu diploma de profesor în branșa sa.

La examen s'au prezentat vreo 20 de calfe de călțunari (între ei și mai mulți Români) cari toți au trecut examenul cu succes.

Exmis ministerial a fost dl *Krazsof* din Budapesta care a rămas încântat de examenul reușit, aducând felicitări vii dlui *Iustin Olariu*.

— **Lucrurile frumoase se laudă de sine.** Ni-se scrie din Feldioara (comitatul Brașovului): În anul 1902 am ales învățător la școala noastră primară gr.-or. pe dl Ioan Sporea, care ne-a asigurat că va munci necontenit pentru binele nostru al tuturor. Sântem în plăcuta situație să constatăm că această promisiune dl Sporea și-a îndeplinit-o până acum desvoldând o activitate rodnică atât în școală cât și în afară de ea. Școala a ridicat-o prin munca d-sale la același nivel în școala săsească, primind recunoștința tuturor forurilor superioare. A înființat pentru elevi un fond de excursiuni, cu cari bani organizează an de an excursiuni în satele mai apropiate, iar anul acesta va duce elevii pe la Sibiu și Săliște. Însemnătatea acestor excursiuni n-o poate contesta nimeni.

A pornit o mișcare pentru îmbrățișarea meseriilor, îndemnând pe poporeni să-și trimită copiii la meserii, care s'at a și fost urmat de mulți părinți.

A înființat și „Reuniunea femeilor române” iar cu ajutorul colegului său dl Ioan Dima a reorganizat fafara plugarilor români.

Înainte cu Dumnezeu domnule Sporea, că noi poporul feldioarean te vom urma.

Un feldioarean.

— **Apponyi și universitatea.** În ședința de ieri, Mercuri, a corpului profesoral dela facultatea juridică din Budapesta, s'a primit cu majoritate de voturi propunerea ca Apponyi să fie recomandat senatului universitar, pentru catedra de drept public. Ședința a decurs foarte agitată, ținându-se și vorbiri contrare. Împotriva propunerii s'a dat patru bile, așa că dorința patrioților de a se face recomandarea cu unanimitate a dat fiasco.

Că Maj. Sa va confirma alegerea, nu se poate prevedea. Se afirmă anume, că cercurile dela curie nu doresc ca catedra a doua de drept public să fie ocupată de un politician cu vederi antidinastice, fiind îndeajuns principii de drept public profesate de celalalt profesor, Kmetz, ca e ocupă catedra întâia. Spre acest scop s-se va aduce la cunoștință lui Apponyi pe cale privată de a nu primi invitarea. În caz că el totuși ar primi o, ministrul de interne va fi nevoit să demisioneze.

— **Prigonirea Românilor în Bulgaria.** Din Sofia se telegrafează cu data de Luni: Ca răspuns la închiderea școlii bulgărești din Constanța, guvernul bulgar a dispus închiderea școlii românești din Turtucaia și o inspecție minuțioasă a celei din Sofia.

— **Elisabeta Dobreanu n. Nicolau** a repauzat la 29 Martie n. în Orăștie, în vîrstă de 69 de ani. În mormântarea va avea loc la 31 Martie n. în cimitirul gr. ort. din Orăștie. Odihnească în pace!

— **Nicu Corfescu la noi.** Baritonul Nicu Corfescu, împreună cu doamna, face din nou apostolatul cântărei românești pe la noi. Mercuri, precum ni-se scrie, a concertat în *Sighetul Marmăției* cu un deplin succes. Atât dsa cât și soția dsale au fost mult

aplaudați. Artistul va cutreera toate părțile Maramurășului înstrăinat, ducând acolo armonia neîntrecută a cântării românești. Va da concert în *Sătmar, Sălagiu, Baia-mare, Oradea, Cluj, Somcuta Bistrița*. Va merge apoi la *Beiuș*, unde n'a fost încă. Publicul credem va da tot concursul lor artiștilor români, încurajând silințele lor frumoase și vrednice de laudă.

— **Furt de 100.000 la poșta din București.** Din București se anunță: Luni dimineața la ora 6, un om de serviciu a găsit casa de fier dela casieria centrală a Poștei deschisă.

Atunci s'a dus imediat și a sculat pe intendentul palatului căruia i-a comunicat faptul; apoi a fost chemat subcasierul Gavrilescu care a constatat lipsa unei sume de 98 mii lei. Erau două pachete cari fusese pregătite pentru plăți ce avea de făcut a doua zi.

S'a chemat poliția și parchetul care a declarat arestat pe subcasier și pe un servitor.

Intrebat, subcasierul declară că știe c'a închis casa și nu-și aduce aminte dacă a pus și contra-zăvoarele cu cheie, dar că Duminecă a fost la serviciu împreună cu alți funcționari ai casieriei, și toți știu că ușa cassei de fier era închisă. Această ușa s'a găsit deschisă.

Faptul curios este că la casierie păzește pe rând câte un servitor ziua și noaptea, schimbându-se la 6 ore fiecare; și tocmai schimbul al 3-lea, cel care intra de serviciu la ora 5 dimineața a găsit ușa deschisă.

Acești servitori sunt obligați a cerca fiecare casă de fier dacă e încuiată ori nu, și totuși n'au văzut nici măcar că era deschisă.

Apoi intendentul care recrutează pe răspunderea sa personalul de pază, și are datoria de a-i controla noaptea în serviciu n'a știut nimic. Paza casieriei este incredințată lui și oamenilor pe cari și-i alege el singur.

În cursul cercetărilor s'a găsit un pachet sub casa de fier cu hârtii în valoare de 36 mii lei, și se bănuiește un servitor care a și fost arestat.

— **Un aeroplan militar dispărut.** Comanda militară din Viena înștiințase zilele trecute garnizoana din Sopron că la 29 Martie va sosi la Sopron un aeroplan militar, care trebuie așteptat. Aeroplanul a fost condus de locotenentul Müller.

Ofițerii garnizoanei din Sopron se adunaseră aproape toți pe locul de exerciții ca să întâmpine sosirea aviatorului.

Trecea ceas după ceas și aeroplanul încă tot nu mai apărea. Târziu seara a sosit o telegramă din Viena, care cerea amănunte despre condițiile sosirii aeroplanului. S'a comunicat că locotenentul n'a sosit la destinație.

S'au pornit cercetări, cari însă n'au dat de urma dispărutului. Nu se știe dacă Müller a aterizat ori i-s'a întâmplat vre-o nenorocire.

— **Hamanul jidovesc.** Citim în „Foaia Poporului” din Cernăuți: Opt zile de-arândul nu puteai trece pe drum de răul ștregarilor jidovi ce-și serbau datina veche a neamului lui Israel. Curioasă datină, dar foarte frumosă și-o țin și-i foarte frumos pentru ei, că-s la dânsii acasă și se pot mișca așa de liberi, chiar și dacă aranjează spectacole de telul acesta. Nouă vezi bieților Români venetici ni se oprește prin afișele direcției dela poliție astfel de datini. Deranjăm liniștea publică, prin cântecele sălbatice românești, prin mugețul buhaiului și pocnetul harapnicului neliniștim somnul gingașelor Sure și Rîfche — noi n'avem dreptul! Și-apoi la noi umblă coruri de elevi cinstiți, tăcuți, cari totuși periclitează mai mult liniștea publică decât frizerii și comii jidanași. Iar faptul, că Sâmbătă seara era cât pe ce să-l turtească pe un biet muncitor o birjă — Nr. 106 pare-mi-se — nu înseamnă nimica. Jidani-s oameni culți, știi D-ta!

Pe când noi...

Doar nu crede și direcția poliției tot așa, că n'a putut inventa și pentru jidani o boală, dacă voințe să-și asigure liniștea publică prin invenții de boale? T. G.

— **Din faptele satrapilor administrativi.** Ziarele ungurești relatează un caz revoltător, cum un fibirău și-a permis să-și bată joc de societatea românească adunată într-o sală de bal.

Intellectualii români din Hălmaș — scriu ziarele ungurești — au aranjat o petrecere. Se terminase tocmai reprezentarea când apărură în sală primpretorele cercului Hălmaș, la braț cu două dame din societatea ușoară. Apariția lui Lovich Gyula cu cele două femei a produs mare resens între cei prezenți, cari au rugat pe aranjatori să intervină pe lângă Lovich ca să se retragă. La rugarea făcută primpretorele a răspuns. „Chiar de aceea nu plec. Dacă nu le convine damelor române, pot merge la dracu”.

Publicul a început să se retragă nevoiod să provoace scandal.

A doua zi s'a arătat cazul la vicespanul comitatului, care s'a transportat la fața locului deschizând cercetare.

— † **Vasile Mărginean**, casier al institutului de credit și economii „Oraviciana”, a repauzat la 29 Martie n. în vârstă de 47 de ani. În mormântarea lui a avut loc azi, Joi, în cripta familiară din cimitirul gr. ort. rom. din Oravița.

Odihnească în pace!

— **Principele C. Anton de Hohenzollern în România.** Din București din ni-se scrie: Marți seara la orele 7.25 a sosit în Capitală Principele Carol Anton de Hohenzollern, principesa Iosephina și cele două fiice ale Lor.

A. S. R. Principele Ferdinand a întâmpinat la Burdujeni pe Înalți Oaspeți.

Pe peronul gării de Nord se aflau AA. LL. Principesa Maria, Principesa Elisabeta, dnii miniștrii Marghiloman și Filipescu, dl I. Kalenderu, dl general Mavrocordat, dl Dr. Rozen, ministrul german; dl colonel Iliescu și Costescu etc.

În două automobile au luat loc membrii familiei noastre princiere și auguștii vizitatori îndreptându-se în spre palatul Cotroceni.

— **Succesorul dlui M. Sadoveanu.** Din Iași ni-se scrie: „În locul dlui M. Sadoveanu, demisionat, va fi numit director al Teatrului Național din Iași dl I. Petrovici, conferențiar la Universitatea locală, care s'a înscris la carpiști.

— **Mărioara Grosșian**, tinăra fetiță de 12 ani a dlui Dr. Mihai Grosșian, avocat în Oravița, a repauzat la 27 Martie n. În mormântarea ei a avut loc la 29 Martie în cimitirul gr. ort. rom. din Oravița.

Fie-i somnul lin și Domnul aproape!

— **Mari manevre turcești.** În luna Aprilie se vor face mari manevre turcești în Macedonia. Vor lua parte la ele 10 divizii: 4 din Asia mică și 6 din Macedonia. Manevrelor vor începe dela Uscub, cu o zi înainte de sosirea sultanului, care proiectează o vizită în Macedonia și Albania, și se vor termina cu o mare paradă pe câmpia Cossovo.

— **Cursurile și studenții în drept din București.** Dintre toate facultățile, cursurile cele mai puțin complicate, le are facultatea de drept. Ori la această facultate sânt înscriși și cei mai mulți studenți — peste o mie cinci sute.

Cu toată această mulțime de studenți, cursurile sânt foarte puțin frecventate, și nu sânt rare ocaziile când profesorii trebuiesc să facă prelegeri cu mai puțin de douăzeci de studenți.

Cursurile de seminar, pe care le predau

domnii profesori docenți și conferențieri sânt și mai puțin frecventate.

Această desinteresare totală, a studenților se datorește lipsei de continuitate a cursurilor. Studenții dela facultatea de litere, în afară de cursurile publice ale profesorilor, fac cursuri de seminar și lucrări practice, fără de care nu pot fi înscriși la examenele de promoție.

Datorită numărului prea mic al studenților cari iau parte la cursuri, dl profesor C. Disescu decanul facultății de drept a primit numeroase plângeri din partea profesorilor docenți și conferențieri.

În urma plângerilor printre decanatul facultății de drept din Capitală a afișat eri d. a. un comunicat, prin care aduce la cunoștință studenților, că la cursuri, profesorii, și mai ales profesorii conferențieri vor face apelul nominal în mod regulat, și vor iscăli caetele de cursuri, notând prezența.

La sfârșitul lunii Mai profesorii vor înainta secretariatului, un tablou statistic de frecuența cursurilor de către studenți, și nu vor fi primiți a trece examenul din Iunie, acei studenți cari vor avea peste douăzeci de absenți nemotivate dela cursuri.

— **Boala regelui Nichita.** — Starea regelui Nichita s'a agravat din nou, astfel că a fost nevoit să-și amâne plecarea la Petersburg. Emoragiile continue și inspiră serioase temeri. Medicii au interzis regelui orice muncă. Rezolvarea crizei guvernamentale s'a amânat din cauza boalei regelui.

ECONOMIE.

Valoarea recoltelor României din anul trecut. Dl Colescu, directorul serviciului statistic de pe lângă ministerul de domenii, a întocmit o importantă statistică cu privire la cantitatea și valoarea recoltelor din anul trecut.

Iată unele dintre aceste date.

1910 producția totală a viilor a fost de 1 milion 713 mii 328 hectolitri, producție mult mai bogată ca aceea din 1909, care a fost întrecută cu 443 mii hectolitri.

E de remarcat că producția cea mai mare au dat-o viile Americane. Acestea au dat anume o mijlocie de 46.8, pe când cele românești numai o mijlocie de 17.6. Dovadă evidentă de superioritatea plantațiilor cu viță americană.

Valoarea recoltei de vin s'a ridicat la 61 și jumătate milioane de lei.

Livezile de pruni au dat anul trecut o producție cu adevărat surprinzătoare. În adevăr cantitatea prunelor recoltate a fost de 2.966.692 kgr. față de 367.186 producția din anul 1909.

Valoarea acestei producțiuni a fost de 20 milioane jumătate.

Dar e interesant de știut care a fost valoarea brută a tuturor produselor agricole din 1910. Datele statistice adunate de d. Colescu ne arată că România nici odată n'a avut o valoare mai mare ca de astădată. Ea a întrecut chiar și valoarea recoltelor din 1906, cea mai bogată pe care a înregistrat-o România până acuma.

Ea se ridică la suma de 1 miliard 288 milioane 536 mii.

Cin această sumă grâul singur e înregistrat cu 39.47 la sută; porumbul cu 29.69 la sută, plantațiile (viile și livezile) cu 6.44 la sută, plantele furagere cu 5.34 la sută. Restul e acoprit de producțiunile de mai mică importanță.

Repărțită pe hectar valoarea mijlocie a produselor se prezintă astfel: hectarul cultivat cu grâu a dat 261 lei brut, cu porumb 141 lei. Valoarea cea mai mare a dat-o însă vița și anume 842 lei de hectar.

Termini tehnici în discuția asupra băncii. Între știrile date atât de noi, cât și de celelalte

ziare ale noastre asupra discuției parlamentare a proiectului de lege privind la înnoirea privilegiului băncii, cetitorii laici au dat de sigur adeseori de expresiuni, de termeni tehnici, a cărora adevărată însemnătate parte nu le-a fost deajuns lămurită, parte nu le-a cunoscut de loc și astfel nici rostul discuțiilor din chestiune nu le-au putut urmări cu priceperea recerută.

Credem deci că nu va fi fără interes, chiar și acum, a explica în mod mai popular câțiva din termii tehnici mai frecvențați în discuția asupra băncii.

Unul din acești termeni este:

1. Plată în numărar sau plăți efective.

Singuraticile state autorizate dintre băncile lor mai mari de regulă pe una de a emite un număr anumit de bancnote, fixat în lege, la început cu scopul, de a înlesni circulația banilor, după ce bancnota se manipulează mai ușor decât banii de metal. Dreptul resp. favorul acesta însă îl leagă de anumite condiții, pentru că fabricarea bancnotei — de sine înțeles — costă relativ puțin, încât aproape întreaga valoare nominală a singuraticelor bancnote ar forma pentru bancă profit curat — fără contra-serviciu.

Pentru această banca din chestiune ar trebui să dispună de acoperire metalică pâuă la valoarea nominală a bancnotelor emise, adică ar trebui să țină în pivnițele sal, sau în alt loc destinat anume pentru aceasta, atâta cantitate de aur, câte bancnote a emis. Această rezervă de aur are mențiunea, ca banca la cerere să poată răscumpăra oricând bancnotele cu aur, căci bancnotele sunt obligațiuni, pe cari banca le dă clienților ei cu promisiunea, că le răscumpără oricând cu banii de metal egali. Dar fiindcă în caz când banca ar ține în rezervă metal până la întreaga valoare nominală a bancnotelor, ea n'ar avea nici un câștig pe urma privilegiului ei, pentru că cumpărarea și înmagazinarea aurului, fabricarea bancnotelor, pierderea de interese reclamă sacrificii, iar fără un profit oarecare nici o bancă nu este aplicată a lucra — nici un stat nu pretinde acoperire metalică completă.

Dar chiar dacă nu are acoperire metalică completă o bancă de emisiune, legea totuși o poate obliga să răscumpere fiecare bancnotă cu moneta sunătoare, ceea ce este numai așa posibil, că banca dispune și de altă acoperire. După acestea este ușor de înțeles, ce însemnează plăți efective, plăți în numărar. Semnificația o exprimă însuși cuvântul plată în numărar, a plăți pentru ceva bani gata, adică a da ceva, ce are valoare permanentă. Așa este aurul. Și precum s'a amintit deja, băncile de emisiune se obligă a răscumpăra bancnote emise de lele, la cerere, cu bani gata, cu aur; aceasta este prin urmare plata în numărar.

La noi în Austro-Ungaria privilegiul de a emite bancnote îl are Banca Austro-Ungară și ea încă ar fi obligată a-și răscumpăra bancnotele — la cerere — cu aur. Acest obligament însă este suspendat acum; cu toate acestea, cu considerarea la buna ei reputație, își răscumpără bancnotele oricând cu aur. Obligată însă nu este. În jurul acestei chestiuni s'a mișcat acum discuția în parlament. Un partid voia să enunțe obligativitatea plăților în numărar, iar altul să mențină starea actuală.

„Rev. Ec.“

BIBLIOGRAFII.

„Dauă surde“, comedie populară în 2 acte de Florian Cristescu à 40 fileri + 5 fileri porto.

„Căsătoria a doua a preoților“, chestiune de drept canonic de Dr. Lazar Iacob, profesor seminarial. Preț 1 cor. + 5 fileri.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu

Fiecare tablou costă cor. 2-50 + porto postal.

Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

Ion Dragoslav: **Nuvele**, a 2 cor. + 20 fil. porto.

Duliu Zamfirescu: **Anna (Ceeace nu se poate)** a 2 cor. + 10 fil. porto.

Biblioteca „Steaua“ a. 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 24. St. O. Iosif: **Din legendele Neamului Hohenzollern**.

Nr. 257. Dragoslav: **Flori și Povesti**.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

Nr. 100. Dr. Th. Mirosenescu: **Cura de slăbit și de îngreșat**.

Nr. 101. C. Flamarion: **Urania**. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

Nr. 102. C. Flamarion. **Urania**. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.

M. Sadoveanu: „**Apa Morților**“, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Em. Gârleanu: „**Intr'o noapte de Mai**“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

Vasile Pop: „**Îmbirea e biruitoare**“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

M. Eminescu: „**Lumina de Lună**“, poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).

C. Bertolazzi: „**Zile de sărbătoare**“, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

C. Moldovanu: „**Cetatea Soarelui**“. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).

S. Masoch: „**Creditorii**“, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto).

Chateaubriand: „**Atala**“. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).

Sadoveanu: „**Șoimii**“, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+ 20 fileri porto).

Victor Eftimiu. **Fără suflet**. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.

Anostol D. **Culea**. **Învățământul despre natură**. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.

C. Rădulescu **Motru**. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri a 15 fil. plus porto.

H. Stahl. **București ce se duc**. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto

Ioan Adam. **Vorbe de clacă**. Cor. 1.25 plus 10 porto.

Bucura Dumbravă: „**Haiducul**“, ediția II-a tradura de Teodor Nica a 2 cor + 20 fil. porto.

Sofocle. **Oedip la Colona**. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, a 75 fileri plus 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare: **Minioanele pe 12 luni**, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

Dicționare

Dicționar român-german de Sab. Pop. Barcianu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).

Dicționar german-român de Sab. Pop. Barcianu. Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).

Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).

DICȚIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințara **Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan**. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

G. Dobrogeanu Gherea :

NEOIOBĂGIA.

Studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare. à 3-50 Cor.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

BEISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoierea publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea on. public asupra preparatelor pe cari, ca și serul Orului Ehrlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui, medicii le întrebunțează cu succes și pentru aceea ș. Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Spiritul Inda și Unsoarea Inda

despre cari revista „Kiv. Természettudományi közlöny“ în Nrul 171 scrie următoarele: „În Ardeal în riuul Ott crește un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosesc cu succes contra durerilor reumatice și podagrei și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulație în întreaga lume sub numirea de Spirit Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că necesul e sigur.“
Dr. Stefan Szász.

Pe baza experiențelor proprii și a vindecărilor succese **Spiritul Inda și Unsoarea Inda**, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru că în scurtă vreme i-se obsearvă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilmă Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsaffy, medicul șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy, medicul șef al căilor terate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálay, medic șef director de spital în Nyiretyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul ni ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, că **Spiritul Inda și Unsoarea Inda**, sunt singurele preparate vindecătoare externe contra reumei, podagrei, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junghiarilor în case, mâncărimei, iar intern contra lipsei de apetit, de gât, și contra răgușelii. **Unsoarea Inda** se folosește numai extern și costă 2 cor. **Spiritul Inda** se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sânter în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosință o recomandăm cititorilor noștri. **Spiritul Inda și Unsoarea Inda** le pregătește **Balázsovich Sándor**, farmacie la „Coroana“ în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă prceste tot locul!

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în mentari,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Flacher Euz. Poarta II.

Consultatii dela orele 8—12 s. m. și 3—6 s. a.

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește mai avantajos:

Herzog Sándor

Arad, Str. Wetzler János 15.

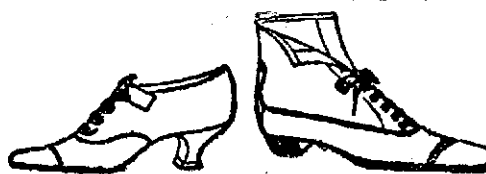
— Telefon No 376. —

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom, strada Târgului.

Asortiment bogat de ghetă pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghetă de box americane pentru bărbați. - Șosoni și galoși etc.

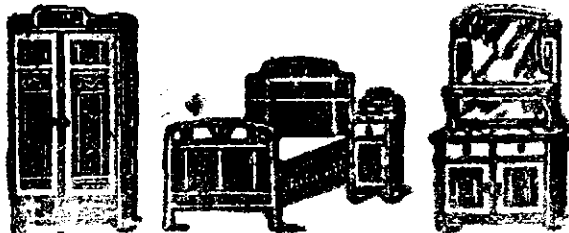
Gamașe de piele pentru vânători. Totfelul de creme pentru ghetă, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghetă.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Nicolas Hencilă

măsar de zidiri și mobile

Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stîmă la cunoștință on. public din țară și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pelângă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de totfelul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și vâpsește

mai bine și mai ieftin dnul

Fintzler Ferencz,

vopsitor și spălător chimic în

Nagyvárad, Bazárépület,

în latura dinspre teatru. În vecini cu ci-

sornicarul Kepes.

— Rog să se țină seamă la firmă. —

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 1155023. 22 Februarie 1911.

Publicațiune.

A 33-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1894, împrumutul de Lei 120,000,000 se va efectua în ziua de 19 Martie / 1 Aprilie 1911, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 960.000 în proporția următoare:

48 titluri de câte	5.000 Lei	240.000
115 » » »	2.500 »	287.500
289 » » »	1.000 »	289.000
287 » » »	500 »	143.000

739 titluri pentru o valoare nominală de Lei 960.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce și-ar cumpăra ghetele de trebuință să cerceteze magazinul de

Încălțăminte

pentru bărbați femei și copii

Asociației călțunarilor din Arad (Czipészek term. szövetkezete) Szabadság-tér No. 11, unde să găsească ghetă lucrate de măiestri și cafilele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Cu deosebită stîmă:

Iustin Olariu,
conducătorul asociației.

Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfredelirea adâncă a fântânelor arteziane în

Lugoj, str. Weis nr. 6.

Primul atelier de reparaturi din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot felul de lucru și reparaturi ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântânelor artezice pe lângă prețuri moderate.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate » 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

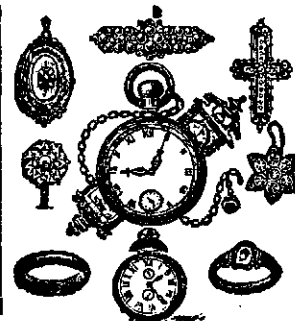
Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

clasnornicar și gluvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

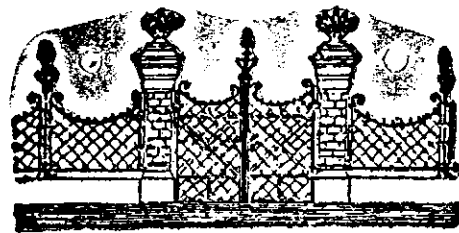
Depozit bogat de totfelul de clasornice de aur și argint precum și clasornice de metal și nickel. Articlii de argint de China. Ochelari și zwickeri de Rathenov. Articole optice de aur și argint. Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Klein István

Pima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și sate etc.

— Szeged, Kelemen-u. 4. —

Telefon No 242. — Fondat în anul 1840.

1□m. de sîrmă pentru gard delă 30 fileri în sus.

Fabricatele sale în privința durabilității și a execuțiunei bune, concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios. — Prețurile sale sunt cele mai ieftine. — Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

Vrei să ai? o bibliotecă frumoasă!

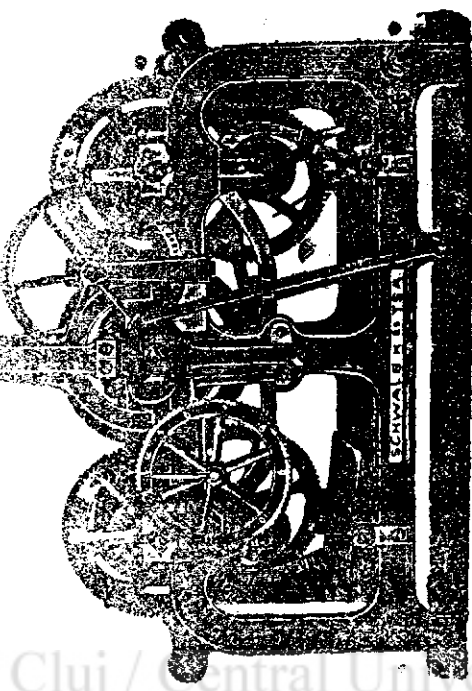
atunci cere „Catalogul Librăriei Tribuna“ **gratuit** de unde îți poți procura totfelul de cărți bisericești, literare și științifice.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA

**FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.**

Expoziție permanentă
de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese
de recunoștință și dis-
tincțiuni.
Preliminar gratuit.

Gea mai mare fab-
rică de ceasornice
de turn din Ungaria
Telefon No. 63—47.

**Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator“,
lampioane de buzunar**

se găsesc mai ieftin
în marele ma-
gazin de fabrică
a lui

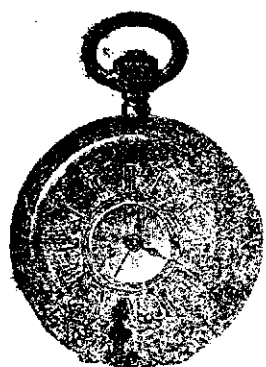
Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revânzători.

*Az aradi vár és a
Brandes-féle ár között
Nincs semmi kár.*

Oroloage noi pe lângă garanță de 5 ani.
Reparări se fac pe lângă garanță de 3 ani.

Cine dorește să cumpere ieftin și bine.

Cine dorește să cumpere ceasornic bun și ieftin (pe lângă garanță de 5 ani).

Cine dorește reparații bune și ieftine (pe lângă garanță de 3 ani).

Cine dorește să cumpere articlii ieftini de aur, argint și dublé să meargă la firma

Brandes D.

orologer artist. Chronometer, giuvaergiu și optic
Arad, Andrásy-tér Nr. 8.

Vis à vis de biserica Minorilor sau

la filială

Strada Fábrián László Nr. 1.
(mai înainte — Miksa)
(în apropiere de gară).

Comenzile să execute ieftin și prompt.

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR
:: ROMAN DIN BUCUREȘTI. ::

Se aduce la cunoștința dlor detentori de scrisuri funciare ale 5% că, preschimbarea titlurilor cărora li se tremină poanele la 1 Ianuarie 1912, se va face cu începere dela 28 Aprilie a. c., în zilele de Joi și Sâmbătă dela orele 11—3 m. la ghișeu Serviciului verificării Cupoanelor și Scrisurilor funciare.

Direcțiunea.

motoare **Celebrele** originale

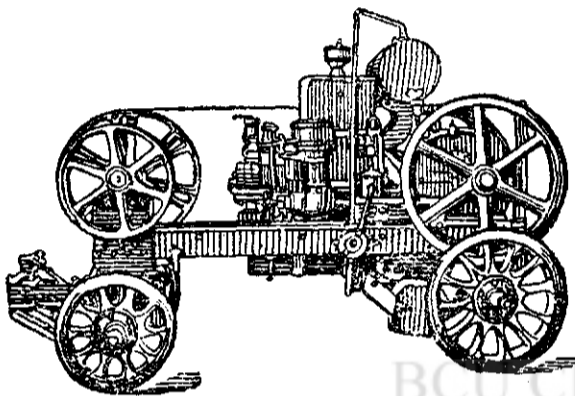
„OTTO“

cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000
 în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

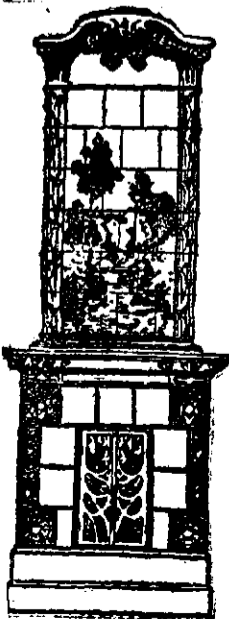
Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit
 gratuit și porto franco.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
 Kolozsvár.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
 sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu panțere de oțel, tresoare și antrepozite
 panțerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panțerate pentru institute de
 bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Schuster Hans, hărăgar
Szászváros, Korház-utca.

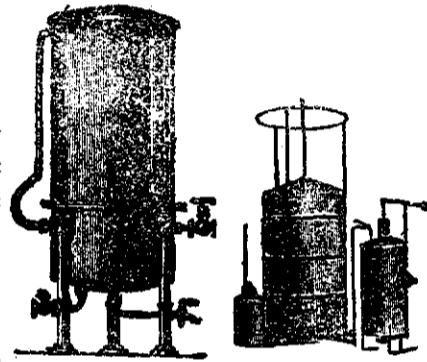
Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt,
 cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea

Mare magazină. Totfelul de in-
 strumente și lucruri necesare
 la fabrici. Vase de aramă roșie
 pentru hoteluri, birturi etc.

Vase de fierț cafea, vase de
 spălat și curățit. — Primește
 montarea și repararea

fântanelor artificiale

pe lângă prețuri moderate.
 Comandele se execută prompt.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
 scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii piețrării.

Atelierul central al magazinii: Cluji—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

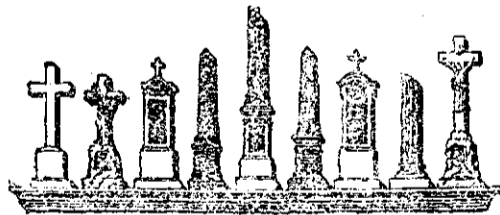
Magazin de pietrii monumentale,
 fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
 Fleischer-gasse 17.

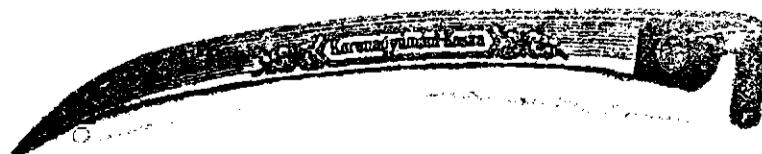
Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră,
 dacă comandați — — **coasa „Koronagyémánt“**

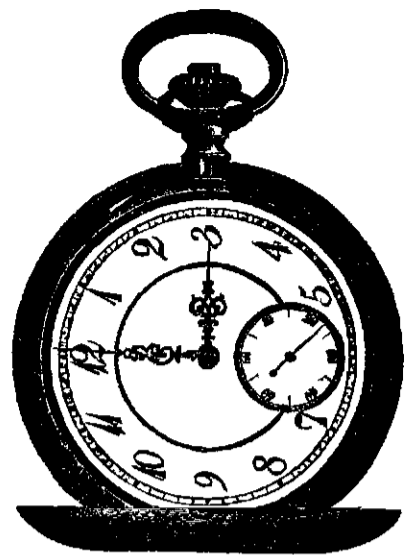
Cu coasa „Koronagyémánt“

bătăută odată se poate cosi zlua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
 mant, coase rele sau moi nu se găsec între ele. Pentru trăinicia fiecărei
 bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-— 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rahat. —
 Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Longyel Testvérek magazin de coase
 Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Cele mai bune
orologe
 — cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericele
 atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
 zășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
 mai bună prăvălie în aceasta privință în
 întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

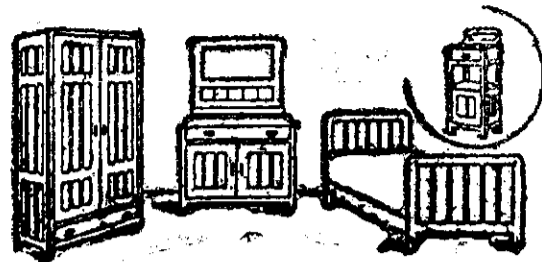
orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
 provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cettit anunțul în Trib.)
 Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

PÁLSÁNDOR

timplar pentru edifici și mobile
 Nagyváradi, Uri-utca 49 (Hármos).
CASA 1

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât
 noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri,
 aranjamente complete pentru școli, biserici,
 locuințe, birouri etc. din material bun și
 uscat după model sau din combinație proprie. și
 Prețuri convenabile, serviciu coulant se garanti.
 — Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Biroul special de antreprisă pentru instalați sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
 Nr. 4. ≡

No telefonului 242.

Proiectează și primește:

Instalări de apaducte, canalisări ca-
 lorifere centrale, ventilatoare și
 mașini cu apă, gaz și spirit.

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

- Iustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
- pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dula-
 puri și apărătoare pentru uși. Primim exe-
 cuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest
 ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a
 geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii,
 saloane, portale și porticuri.

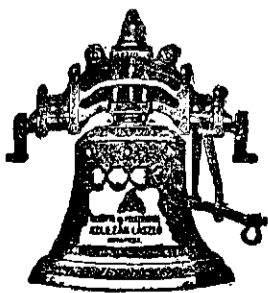
≡ Mare depozit de sticlă în plăci. ≡

Comandele atât din loc cât și din provincie
 se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Fabrică
 de clopote

Distinsă la expoziția
 universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesorii
 de turnuri și stativile lor

Budapesta, Frangepán-u. 77.

(Casa proprie. Lângă stațiunea tramv. electric).

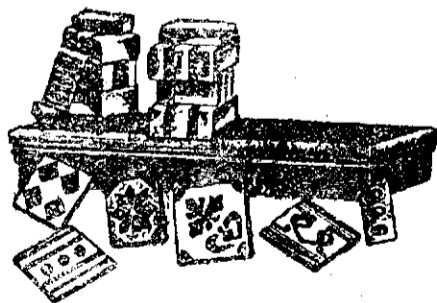
Se recomandă pentru executarea ori-
 căror lucrări din acest ram, ca turnarea
 de clopote noi și vechi, pelângă ga-
 ranție de mai mulți ani, cu coroană de
 fier invenția mea. Pregătesc statine
 drepte și plecate pentru clopote.

Preliminare se trimite la cerere gratis
 și franco. — La dorință merge și în pro-
 vincie pe speșele proprii. Execuție solidă.

Simics József

antreprisă de clădiri și fabrică
 de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

Primește totfelul de
 lucrări din acest ram,
 poduri de beton,
 viaduct, canalizări,
 usucarea păreților
 umezi, învelișuri de
 beton, terase, monu-
 mente, pedestale,

trepte, bazinuri, boltituri din beton de fier, cupole
 pentru biserici, șghiaburi, păreți sectanți, cerdacuri de
 ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru
 pentru lucrările din acest
 ram, ghips, ciment româ-
 nesc și de portland, trestie
 pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă
 garanție. — Preliminare și
 planuri se trimite gratuit.

